

РОЗМОВА ПРО КООПЕРАТИВИ.

IX.

До третьої і четвертої моральних заповідей нема що багато додавати, бо-ж кожний знає, що де нема ситуації, там шкода що-небудь зачинає. Розуміється, що той ентузіазм не має бути соломиною вогнем. Соломиною вогонь коротко горить. Будуйте кооперативну раду, як і вперше розпитуєте, розвідуєте, розслідуйте і т. д. З таких будуть добрі кооперативи.

На 5 заповіді — про конструктивну критику — мусимо затриматися довше. Це є дуже важна заповідь.

Що таке критика? Це є обговорювання і оцінка справи, чи вона добра чи ні. Коли вона добра, то критик виявляє її добрі сторони і подає всі прихильні її аргументи. Коли ж вона недобра, то критик виявляє її лихі сторони, каже в чому саме криється зло, а рівночасно вказує, як повинна ця справа стояти, щоб вона була зовсім доброю.

Коли ми витикаємо другу помилку з тим наміром, щоб її поправити, це є добра і похвална критика. Коли ми добаємо, що кооператива не продається після кооперативних засад і говоримо про це в товариській спосіб, з наміром усунути помилки, хибі і недомогання, то наша критика є похвална і добра. Це критика будуюча, тоб-то конструктивна.

Коли ж людина критикує з тим наміром, щоб шкодити, а бо, коли вона не має наміру шкодити, але уживає такого способу критики, який шкодить, то це критика шкідлива, непохвална, що не раз чинить найбільше зло.

Коли хтось тільки виявляє помилки, лихі сторони, невдачі і не вказує на причини, що їх викликали, не радить, як їм запобігти і не старається допомогти, направити їх, тільки говорить так, що це викликає недовіра до кооперативу і її заряду, то це критика руйнівна (деструктивна), непохвална і дуже шкідлива.

Ніхто з смертельних людей не є досконалим ані не є всезнайком, тому як довго люди будуть людьми, вони будуть поновляти помилки. Часом чоловік має на думці зробити що-небудь добре і є навіть переконаний, що те, що він робить, є рід добра. Однак потім показується, що ця робота не була добра, а навіть шкідлива. Чоловік робив з добрим наміром, але з його роботи вишло не те, що він хотів, ну, і що-ж, повісити його за це? А є такі, що не розбирають добре справи і вишлі-б його. Тут стається помилка не з його вини, а прямо обставини склалися так, що вишло зле, тому треба йому вибачити, а зле на-

правити. Вистарчить звернути увагу, щоб уважав і такої помилки більше не повторяв.

В кооперативній діяльності дуже часто може так трапитися. От накупив управитель якогось краму, думаючи, що його скоро продасться, а сталося якраз протилежне, бо його осталося ще багато. Вистарчить управителя звернути увагу, а втрату покрити. Управитель робив в доброму намірі. Як-що показалося-б, що він це умишлює зроби, то інша річ, то треба потягнути його до відповідальності.

Критикувати в товариській спосіб може лише чесний чоловік. Всі члени повинні вистарігатися руйнувочої (деструктивної) критики. Деструктивною критикою займаються головні такі одиниці, які ціле своє життя іде і нічого доброго не зробили, або хоч і зачинали робити, то з наміром свого власного добра, для піднесення свого власного "я".

Дійсний, ширий, народний робітник робить що-небудь не тому, що він хоче за це нагороди, похвали, великого признання, але тому, щоб зробити щось доброго для громади, для загалу. Він у більшості випадків цілком на признання чи подяку навіть не розраховує. Він знає добре приповідку: невідячість є подякою цього світа.

Річ ясна, що коли який чоловік є в нашій місцевості, йому треба дати признання, бо "достоїн є робітник своєї нагороди". Нагорода це не завжди грошева нагорода — матеріальна нагорода — бо добре, щире слово признання, приятельське і сердечне стиснення руки, дружна балачка, це є теж нагорода за певну громадську працю.

Ніколи не жалуйте похвалити людину, як вона зробила щось доброго. Вас це нічого не коштує, а для такої людини це багато значить і вона старатиметься відтак це ліпше робити.

Сема заповідь: вдержування язика за зубами перед ворогом.

Це ясне як сонце, що коли будемо розголошувати всім, що в нас діється, наші вороги використають це проти нас самих. Поза зарядом кооперативу ніхто не сміє знати тайн кооперативу. Члени мають дістати добру обслугу і дешевий крам. Раз вибрали вони заряд, він має заряджувати. Там де всякий член хоче робити в кооперативі все, що йому подобається і заряджувати справами, які належать тільки до заряду кооперативу, то там пуття не буде.

Восьма заповідь: систематичне поширювання кооперативу через приєднування нових членів.

Всяке бизнесове підприємство має більший успіх, як воно обслуговує більше число чле-

нів. Тому кожний член повинен старатися приєднувати нових членів. Він має здоровий аргумент, при допомозі якого може переконувати нечленів, чому вони повинні стати членами. Цим аргументом є: ніша ціна, сейчасове заощаджування при закупні, дивіденда готівкою на руках, з гори при закупні. Хай лише 5 центів, але 5 центів танше, чим в іншому склепі, ось аргумент кооперативу.

Зараз всі люди шукають за тим, щоб дістати тих п'ять центів танше, кожна господиня, кожна мати дітям рахує: п'ять центів на один, п'ять на другим, п'ять на третім, тай буде грошей шось четверте купити.

Авторів цих статей відомий випадок, де один батько сімох дітей ходив 6 бляшок даліше купувати заварювані помідори (томейтос), бо там було 5 центів на 2 бляшанках дешевше. Він вираховував, що суботній закуп помідорів нічого не коштує, бо від понеділка до суботи він шадив якраз стільки, кільки коштували 2 бляшанки.

Коли мова йде про гріш та заощадження його, то майже кожний піде там, де дешевше. Дев'ята заповідь: інтересуйтесь і дбайте про кооперативу, як-би це була ваша приватна власність. На ділі вона і є ваша власність. Кожний має в ній свою пайку, свій шер. Тому кожний шеровець повинен уважати, щоби нічого з кооперативного добра не зменшилося, не псувалося і т. д.

Про довіра до управи (десята заповідь) та безсторонне розбирання промахів було вже сказано на іншому місці. Можна хіба додати ще це: раз ви вибрали заряд, дайте йому нагоду зробити роботу. Повірте йому. Не підозрюйте, але раз ви виберете, то це ваш заряд, це ви самі, бо він в вашім імені заряджує кооперативу.

На цій ми закінчуємо нашу розмову про кооперативу, а пізніше, при вільній хвилині, зладимо її надрукуємо, що відріє статута для кооперативу, а може й візріє для кооперативного книговодства.

Кооператор.

ВІСТІ З ТОРОНТО.

З роду не бачив я боротьби Еспанців з биками, та зате читав про неї. Кажуть, що дуже цікава картина. Еспанець цокотить розкрити бика, що той в своїй скаженій люті кидається прямо на списа, чи ножока та паде з розпереним животом на землю. І всею цю винна червона плахта Еспанця. От і дурний бик.

А як наважити людей, котрі нині, в двадцятому столітті, відіграють роль якраз таких дурних биків. А є їх в нас не трохи.

Писавсь вже про те, як то на конвенції К.П.П., що відбулась в Торонто, панські жовтенькі бички мало не показались, коли їх комуністи записали своїми резолюційними плахтами. А найгірше те, що тоді вони були припиняї і не могли так скажено кинути на комуністів. Вони бачили, що за комуністами пішли всі ті делегати, яких вони повели у місто, щоб протиставити їх комуністам. І вони були безсилі. Казались, вертілись, та мовчали.

Та ось зараз дали волю своїм бичачим інстинктам. Збирають венкі-відкиди робітничих організацій, та стараються вжити їх як "організовану" силу до боротьби з робітничим рухом. Ще так недавно ці жовтенькі бички скликали "спорожнотний" свій мітинг, щоб "запротестувати" проти деяких резолюцій, прийнятих агаданого конвенцією. Недавно відбувся мітинг "Трейде енд Лейбор Кансес", на котрому знову пописались ці панки своїм новим "соціалізмом".

"Бродер" Симпсон предположив звіт Конвенції, зі всіма резолюціями та рішеннями.

Ці резолюції й вигнали панських бичків знову на арену. Та й завели вони знову різніми голосами. "Бродер" Симпсон вдав, ніби-то, посередника, і займає "неутральні" становище (це його факс; хто-б його не знав, признав-би за комуніста, бо він не раз і смішний в такій своїй ролі). "Соціалісти" верещать без пуття й по-рядку. Найгірше розвинули соціалістичні бички резолюції, що порушили їхні імперіалістичні заміри.

Була це резолюція, в якій поручалось делегатам на всебританський конгрес трейд-уній оборонити самовизначення і незалежність поневолених Великою Британією колоніальних і напів колоніальних народів.

Імперіалістичний "соціалізм" зараз в моді, так чому-ж не мав би він місця і в Канаді? Становище комуністів до цього питання всім ясне, тому й не потрібно подавати. Воно висказане в самій резолюції. Цікавіше, це "аргументи" соціалістів. В них всі аргументи починаються з Росії. Так вже привикли.

"Росія прагне розбити Британську Імперію. Вона замишляє, що Велика Британія тішиться таким великим впливом і популярністю, яку Росія не може здобути. Чому? А тому, що Британська Імперія, все давала своїм підданним незалежність".

По нашому, коли хтось дістає незалежність, так він не може уважатися за чийогось підданого. А в жовтні соціалістів не так.

Коли-ж говорите про причини "популярності", то виходило-б, що немає тут нічого, що спричинило-б кровопролиття та клопоту. Та біда тільки в то-

му, що ви, й подібні вам "соціалісти" в безсмертний спосіб брешете, даруйте за отверість. Брешете та і не закінче-тесь. Ви будете свій буржуазний "соціалізм" на агітних робітничих спілках. Ви не маєте чим оправдати себе перед робітничими масами. В своїй безрадності ви кинулись під політську реверенду, до поліції, а безсоромна провокація, доно-ся, подіє поведіння в робітничих організаціях, це ваша тепер тактика. Зі всіми цими прикметами ви тонете в своєму дрібно-буржуазному, міс-чанському болоті.

Робкор.

ЛІСНИ ПРО ЗНАЧІННЯ РОБІТНИЧОЇ ПРЕСИ.

В. І. Ленін, один з найбільших людей світа і найбільший провідник та вчитель трудових мас, ще в 1901 році помістив в редакційній ним за кордоном газеті "Іскра" статтю п. н. "З чого почати". В тій статті він пише про значіння для робітничих робітничої преси таке: "Газета — це тільки колективний пропагандист і колективний агітатор, але також і колективний організатор. У цьому останньому відношенні її можна порівняти з руштованим, яке будують навколо ночевого будинку і намічають кон-тури будови, полегшують знання між окремими будівниками, досягають організованої праці."

"З газетою і в зв'язку з нею сама собою виникає стала організація, зайнята не тільки місцевою, але й регулярно загальною роботою, що привчає своїх членів уважно стежити за політичними подіями, оцінювати їхню вагу та їхній вплив на різні шари населення, виробляти доцільні способи впливу на ці події революційної партії. Само вже технічне завдання — забезпечити правильне постачання газет матеріялу та правильне поширювання її — змушує створити мережу місцевих агентів одної партії, агентів, що перебувають в живих зносинах один з одним, що знають загальний стан справи, що привчають регулярно виконувати дрібні функції загальної праці, що пробують свої сили на організації тих, чи інших революційних чинників".

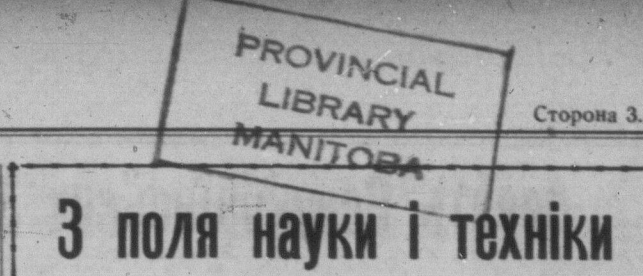
НОВІ ПІСНІ! — НОВІ ПІСНІ!

Вийшли з друку слідуєчі нові пісні:

Ой що-ж то за шум учинився, партитура 15 п.
Та забілили сніги, партит. 15 п.
Піють пісні, партитура .. 15 п.
Калина, партитура 15 п.

Замовлення присилайте на адресу:

BRANCH U.L.F.T.A.
Ukrainian Labor Temple,
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

3 поля науки і техніки

ТРИЦЯТІЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ РАДІОТЕЛЕГРАФІ.

Дня 7. травня в Ленінграді відсвятковано 30-літній ювілей винаходу радіотелеграфії, на який прибули також представники чужоземних держав. Винахідником радіотелеграфії є російський вчений професор О. С. Попов, який в 1885 році влаштував знаряддя для реєстрації розрядів атмосферної електрики. В 1897 р. Попову пошталювало з військового паропаула "Африка" за допомогою дев'ятисажневої антени не тільки приймати, але й передавати радіотелеграми на протязі біля 5 кілометрів. Геніальний винахід Попова не мав підтримки з боку царського уряду, як і не зустрів він певної оцінки в суспільстві. Шалівшим в справі практичного пристосування електромagnetних хвиль, як бездротної телеграфії, був італійський інженер Дж. Марконі, якому в 1900 р. пошталювало передавати сигнал через Атлантийський океан.

Оцінюючи користь радіотелеграфії, всі держави почали використовувати її в військовій та морській справі, і радіотехніка почала розвиватися дуже швидким темпом. Особливо радіотехніка почала розвиватися в Америці, де не була заборонена приватна радіотелефонія.

Після винаходу радіотелефонії, хвиля радіоаматорства почала охоплювати широкі кола в Півні. Американські Злучених Державах, а потім в Європі.

Декретом Раднаркому, радіоаматорству в С.Р.С.Р. відкрито широкі шляхи, і тепер ціла низка великих міст Союзу Республік будують міцні радіотелефонні стайції для обслуговування, так міст, як і їх районів.

ПРОЦЕС РУМУНСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Перший день процесу румунських комуністів в Букарешті відбувся при значних дверях. Із 74 обвинувачених на суді присутні 57, — з них 30 перебувають під сторожею з груді. Обороняють підсудних десяти румунських адвокатів. Підсудні вимагали допущення для їхньої оборони чужоземних адвокатів, однак суд відкинув цю вимогу.

У цій справі викликано біля 40 свідків, Румунів і чужоземців, у тім числі міністра-президента Братіану, провідників усіх румунських політичних партій, чимало послів румунського парламенту всіх напрямків, а з чужоземців викликали Анрі Барбюса, еспанського письменника Ібанеса, закордонних ко-

ДО ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ПОРТРЕТУ.

Всесукарїнський Історичний Музей ім. Т. Шевченка в Києві улаштує виставу українського історичного портрету.

На виставі буде експоновано всі портрети, що переходять зараз в музей (запорожської доби, старих українських майстрів та доби — 18, 19. ві-но). При цьому виставлятиметься портрети роботи українських майстрів, а також портрети українських діячів — роботи російських та польських художників.

Значне місце на виставі мають заняті портрети роботи Т. Г. Шевченка.

Передбачається на виставі також використати етнографічні та історичні матеріали, що характеризують запорожську добу, — для цього буде улаштовано окремий відділ, де разом з портретом виставлятиметься відповідні експонати.

Виставу буде відкрито на початку червня.

В ХАРКІВСЬКОМУ НАУКОВОМУ ТОВАРИСТВІ ПРИ ВУАН.

Технічна секція Харківського Наукового Товариства при Всеукраїнській Академії Наук зосереджує зараз біля себе наукові та технічні сили міста Харкова і в найближчому часі приступає до видання свого науково-технічного журналу українською мовою технічної термінології. Разом з цим технічна секція випускає ряд популярних брошур для селян та розробляє для Всеукраїнського Фотокіно низку сценаріїв до наукових кіно-фільмів. В першу чергу підуть — виробництво цукру, нове й старе будівництво селянської хаті, електрофікація і т. л.

H. CAUER. (19)
ЦІНА КРОВІ
(ПОВІСТЬ.)
Переклав М. ІРЧАН.

(Продовження.)

Не виїхав... Сьогодні рано відіхав Гросман, той невдалий член партійного комітету, за три місяці праці зломаний, розбитий, без віри в можливість дальшої боротьби. В'їзнув швидко, як молоде дерево, в якого підняте коріння. Як зрозумів, що праця не для нього — почав пити. Жадно пив горілку з дешевим пивом, затуманюючи гарячу голову аж до невідомості. І це був вже кінець. А ось Гросман виїхав... виїхав перед безсильністю, перед самим собою. Невже він? Але-ж хитра і обережна зрада була власне перед ним... Можливо, що він... Однак не виключено, що хтось інший...

Всі інші виїздили на день або тиждень, щоби зміцнити поліцію, їздили сюди й туди по залізницях, і поверталися, замінивши вигляд та одяг. Так робив він самий і Ласкавець і Северів.

В тій хвилі впало йому на думку, що Барвінов вказав на Невідомого.

Видавалося правдоподібним: Невідомий був провокатором. Так, так! Від часу його смерті зменшилися переслідування. А як боролися в помешканні Гальперіна, найшов для себе окреме місце без небезпек і про нього могла знати поліція, тому й не стріляла у в'язка... Не хотів

відійти разом з іншими, чекаючи на своїх помічників, жандармів. Розуміється, згинув при вибуху, але... він-же, як і всі, не знав, що Васків приготував бомбу і що кине її.

Думка ця захилювала його, хоч не на довго. Згадка про забитого товариша відкинула підозріння. Немає права зневажати його!... Де-ж докази цих здогадів?

Так хто-ж?... Хто-ж є той таємний і проклятий?

Ах, краще й не думати про це! Краще підждати, аж доки Барвінов не кине йому в обличчя, як каменем, це страшне ім'я...

А як... Соломко? — Ні! Що це за... — ледо чутно сказав Андреев. — Соломко!... Це неможливо!... Тільки не думати!... не думати!...

Переїхали залізничний шлях і помалу тягнулися кривими вулицями, з одноповерховими деревляними домиками, з дверми або трьома віконцями, що дивилися на вулицю білими і червоними занавісками.

Довкола було тихо і порожньо. Тільки з далека долітали сильний гуркіт і тяжкий відхід величезної залізничної майстерні, яка пожорала молодих і старих робітників з передмість, стагала їх всіх з тих дрібненьких-деревляних домиків під свою безконечну, велику, сіру стріху, заглушувала їх голоси гуркотом машин, ревом і свистом, виснажуючи з них одининок маеток — силу мускулів.

Колись в цьому окрузі була сильна робітничая організація, зараз — зруйнована. Розсипалася, як будова, фундамент якої підмала невидна вода. Розсипалася, а її рештки — окремі гуртки, переслідувані зрадою та провокаціями,

відсунулися від праці, зазмерли, побоюючись злучитися...

— В право, або в ліво? — перебив його думки візник.

Оглянувся: Огородна вулиця, остання на передмісті, за нею простягалися десятки огородинних плантацій, званих "богарськими". До числа 7., куди повинен прийти, було ще 200 — 300 кроків.

Іхати було непотрібно. Могло-би звернути увагу на вулиці, що не привикла до повозок. Тут ходять всі пішки.

— Стань ділусю тут... Далі болото і ти застряг-би з конем... Підуй пішки...

Здержуючись з трудом, щоби не побігти, Андреев вступив до домика і вбіг на подвір'я. На східках сидів Барвінов. Його схудле обличчя із закритими устами і нахмареними бровами, було непорутне і смертельно біле. Видавалося, що глибоко задумався над чимсь дуже важним.

— Боже, як постарів! — мигнуло в голові Андреева. Хотів запитати його про здоров'я, але зараз пригадав собі, що перед ним стоїть людина, яка принесла тяжку і страшну відомість, тому без привітання спитав: — Як-же?

— Підемо — відповів Барвінов теж без привітання.

Увійшли в маленьку, побічну кімнатку, майже без мебелі, що ждала на свого огородинника, який кожної весни мешкав в ній.

— Ну, як-же? — повторив Андреев: говори! Але перш усього мусимо привітатися. Здорові були, товаришу! Ну, говори! Найшли-ж? Хтє-ж це?

— Так, досить довго шукав, але краще пізно, як ніколи... За це сьогодні знаю його докладно і безсумнівно...

— Хто-ж це? — швидко, без віддиху спитав Андреев.

— Провокатор — продовжував Барвінов, — провокатор, який давно вже є членом партійного комітету і чотири роки на службі охорони, звється... Ласкавець... Це його ім'я. Окрім цього знаю ще імена чотирьох менших провокаторів, які часто брехали охоранці, як самі не мали правдивих відомостей.

— Ласкавець! — перервав його Андреев. — Так він. Докажу вам... Я приготувався на це.

— Так ось, як воно!... "Товариш" Ласкавець...

— "Товариш" Ласкавець... Оба замовкли. Андреев не міг зараз питатися про всі подробиці: вражіння короткої вістки Барвінова було надто сильне. Докази? Суд буде потрібувати їх...

Андреев переживав перше вражіння страшною вісткою і рівночасно ждало і рівночасно нежданою. Прецінь знав-же, що один з них, партійний провідників в комітеті, є зрадником. Чекав, що Барвінов прийде і назве одно з близьких і знайомих імен. А сьогодні Барвінов назвав і Андреев був заскочений несподіванкою. Він-же нікого не міг підозрювати і ім'я провокатора мусило бути неждане. Яка страшна, чорна безодня!...

(Далі буде.)

Не забувайте про пресовий фонд одинокі української робітничої газети в Канаді — "Українських Робітничих Вістей"!

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАН

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то поспішайте купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перечитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і в життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Найдокладна вона на найкращому папері, окладка з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПИТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛУЄТЕ! РОЗПОВІСЬКОЮЄТЕ СКРИЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Виснаються книжки за попереднім надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.